

Plan Anual de Lectura

Curso 23-24
Ceip Pl. Condessa de Fenosa
(cod.32015116)
O Barco de Valdeorras (Ourense)

Obxectivos:

Despois de que no curso 22-23 se realizase un esforzo por recuperar as actividades que se viñan realizando dende a biblioteca nunhas condicións similares ao período pre-pandemia, e apreciando dende o equipo de apoio á Biblioteca determinadas eivas tanto na difusión das actividades coma na participación, o noso obxectivo fundamental de cara ao vindeiro curso é corrixir os erros organizativos e acadar uns niveis de participación do alumnado e do profesorado similares aos que tiñamos antes da parada pola Covid.

Teremos que procurar explicar polo miúdo como se artellan as actividades e os obxectivos que promoven, así como as estratexias que podemos empregar para presentar a actividade dun xeito atractivo e motivador para @s nos@s usuari@s.

Daquela, as nosas liñas prioritarias de actuación serán:

Organización de espazos e tempos para a lectura; Seccións

Seguir promovendo a actividade dos **Axudantes da biblioteca** xa que é unha actividade na que o alumnado asume responsabilidades, adquire unha formación moi interesante á hora de saber como funciona unha biblioteca e establece uns lazos de compañeirismo e colaboración entre o alumnado.

Durante este curso seguimos a reorganizar os **espazos** da biblioteca, e a nosa idea é tentar rematar no vindeiro curso a renovación dos andeis que comezamos hai 3 anos. Haberá que realizar tarefas de mantemento no mobiliario, fundamentalmente nos puffs para a lectura informal, que co uso van perdendo volume por quedar comprimidas as bólas do recheo.

Así mesmo pensamos continuar coa **sinalización inclusiva** dos libros sinalando os volumes de literatura cunha etiquetaxe atendendo á temática, do mesmo xeito que fixemos cos cómics e na zona de libros de consulta. Traballaremos en principio cunhas poucas temáticas (nadal e samaín) e valoraremos en que medida esta decisión favorece ao uso que @s usuari@s fan da biblioteca.

As clases de **Alfabetización en información** non sabemos se poderemos continuar con elas, xa que se realizaban nas horas de libre configuración de 4º e 6º que desaparecerán coa aplicación da LOMLOE. De cara ao ano que vén teremos que pensar de que xeito poderemos continuar cos traballos que faciamos nesta materia.

Outra actividade é o **Reto Fuchiqueiro** que xa se realizou nas mesmas condicións de outros anos, poñendo a disposición do alumnado o material na propia biblioteca e actuando os axudantes como titores dos máis pequenos á hora de realizar os proxectos que se propoñen. Pensamos continuar esta iniciativa pero dotándoa dunha periodicidade maior a base de establecer unhas edicións do Barquiño de Papel (onde aparecen os retos) máis estables.

Neste mesmo sentido pensamos realizar as actividades do reto do **Dinobot**, pequenas propostas de programación que se publican no Barquiño de Papel, no espazo físico da biblioteca e cos equipamentos alí dispoñibles, mellor que propoñendo a súa realización na casa.

As **actividades de construción**, nas que destacamos o panel Lego, os Lego We do, os mecanos ou os xogos de electricidade, volveron así mesmo á formar parte da oferta da Biblioteca.

Por último, no que atinxe a xestión da biblioteca, temos que sinalar que nós xestionamos a biblioteca co programa Abies 2.0 e que, na medida en que todas as bibliotecas escolares galegas o están a facer, tamén imos procurar migrar a nosa colección a **Koha**. Durante todo este curso escolar estivemos á espera de que os servizos técnicos nos proporcionaran unha pasarela, pero aínda estamos á espera. Sen dúbida é o maior reto que ten que afrontar a biblioteca nos próximos anos.

- **En relación coa dinamización e promoción dos recursos da biblioteca, a súa integración no tratamento do currículo e a súa contribución á alfabetización múltiple e ao desenvolvemento das competencias básicas do alumnado.**

Seguiremos fomentando o uso das **bibliotecas de aula**, entendidas como seccións da biblioteca escolar, cuns fondos renovados cando menos trimestralmente, e axeitados aos lector@s concret@s de cada aula.

A biblioteca abrirá para empréstanos e para uso libre dos servizos que ofrece durante os recreos da mañá e do mediodía. Comezaremos de novo cunhas sesións de **Benvida á biblioteca** para o alumnado de

6º de infantil e primeiro ciclo de primaria, para que @s nen@s coñezan a mecánica dos empréstamos e as normas básicas de uso da Biblioteca.

Por outra banda queremos impulsar a **caixa de suxestións** para que as compras, a parte de atender ás novidades editoriais que se nos presentan, recollan aquelas necesidades que xorden dos proxectos nos que se traballan nas aulas do centro.

Tamén propoñeremos, do mesmo xeito que se fixo este ano, un **proxecto documental** unificado para todo o colexio. A valoración do feito este ano, unificando a nosa proposta cun enfoque SEM, e rematando nunha feira de proxectos, coidamos que non pode ser menos que moi positiva.

No que atinxe á **robótica**, cos Lego We Do, queremos continuar co traballo. Xa anotabamos con anterioridade que haberá que procurar un encaixe destas actividades dentro do novo horario que traerá os novos horarios da LOMLOE para 4º e 6º, pois consideramos que a robótica facilita a adquisición dun pensamento computacional, analítico, que é algo que queremos que posúa o noso alumnado.

O **Barquiño de papel**, o boletín da nosa biblioteca, ten que retomar as súas funcións de incitador de lecturas e de actividades, e retomar a súa periodicidade, cando menos trimestral. Para iso teremos que nomear a un membro do Equipo de Apoio responsable da publicación para que garanta unha periodicidade mínima.

No que toca ao **cine-club**, en asociación co cine-club Groucho Marx do Barco queremos impulsar unha programación de cine de calidade e contextualizada co currículo que esteamos a traballar.

- **En relación coa formación de usuarios e adquisición da competencia informacional.**

A materia de libre configuración do centro a **Alfabetización en Información** tanto en 4º coma en 6º de primaria vai desaparecer. A CDU, as citas, as referencias bibliográficas, a programación e a robótica tiñan cabida nesta materia. Debemos procurar o seu encaixe no horario, se cadra traballando cun formato clúster aproveitando os ámbitos que nos ofrece a lei.

Sobre os **axudantes da biblioteca** teremos que realizar un esforzo para capitalalos mediante algunha actividade de formación a principios de curso.

A biblioteca seguirá ofrecendo conexión a internet, tanto dende os portátiles coma coas tablets. Aínda que o uso destes aparellos é libre, promoveremos que se empreguen preferentemente para procuras documentais, realización de tarefas escolares...

A **Olimpíada do saber** este ano realizouse do mesmo xeito que antano, recuperando a participación de tod@s, agás dos cursos superiores. Volveremos realizar a actividade xa que lles resulta moi atractiva e é unha axuda moi motivadora para aprender a procurar na internet. Traballaremos máis intensamente a difusión da proposta entre os cursos superiores.

A construción dunha **wikiteca**, aínda que agora que non hai restricións pareza menos urxente, coidamos que non se debe descoidar. Daquela seguiremos achegando ao espazo da biblioteca na aula virtual recursos para o uso do alumnado.

Xa falamos dos **proxecto documental** pero tamén tentaremos apoiar **os proxectos de investigación das aulas** (buzón de suxestións, expositor para os proxectos...) tentando que adquiran un carácter documental do que ás veces carecen.

Neste sentido que acabamos de falar queremos impulsar o **traballo de investigación cooperativo** a través de recursos como as wikis ou os boards dispoñibles na aula virtual.

- **En relación co fomento da lectura e co desenvolvemento do Proxecto lector de centro.**

Os **Clubs de lectura e de escritura** funcionaron con normalidade, se ben cunha participación máis baixa do que estabamos afeitos. Para o ano tentaremos ofrecer a mesma variedade de clubs ca este ano (Banda deseñada, reading club, lectura doada...) e esforzaremos por chegar a máis nen@s e engaiolalos nestas xeiras de compartir e comentar lecturas.

A **Lectura silenciosa** volverá a se realizar na primeira franxa horaria de 10:00 a 10:15 h.

As **lecturas do venres**, os **apadriñamentos e amadriñamentos lectores**, e **os martes conto** volveron funcionar como antes da pandemia, e a nosa intención é seguir con estas actividades, e mesmo amplialas co **Conto do Xoves** e a **Procura do Tesouro**, ambas as dúas actividades que non se puideron recuperar neste curso.

O **empréstamo libre** teremos que volver a incentivalo, quizais empregando algún sistema que sinale rankings de lectores, un cadro de honra d@s lector@s, etc... **As Dinochilas**, que siguen cumprindo un

labor de gran importancia, van continuar funcionando nos cursos de infantil, e no primeiro trimestre do curso tamén para @s usuari@s de infantil de 6 anos. Isto é así porque a partires do segundo trimestre, cando xa conten con carné da biblioteca e se lles faga a **benvinda á Biblioteca**, este alumnado acudirá de xeito autónomo en horario do recreo para realizar os seus empréstamos

Tamén queremos relanzar as recomendacións lectoras, os **booktubers**, que animan a reflexionar sobre as lecturas que realizamos e, ao tempo que aguilloa aos outr@s compañeir@s para ler os títulos recomendados.

Coa nosa **Radio na Biblio** conseguimos manter un ritmo dun programa mensual cunhas temáticas maioritariamente relacionadas co proxecto documental.

Por último queremos sinalar que varios mestres do Equipo de Apoio participamos nun **Obradoiro de ilustración** dentro dun seminario das bibliotecas da zona de Valdeorras e Trives, onde traballamos sobre textos de Darío Xohan Cabana e poemas de Florencio Delgado Gurriarán. Quédanos para o vindeiro ano publicar os traballos rematando así, co traballo de maquetación e encadernado, todo o proceso de produción dun libro. O interesante desta actividade está sendo, a máis do traballo propio do profesorado, a participación do alumnado de todos os centros cunhas achegas de grandísimo interese.

- **En relación cos avances cara a unha biblioteca inclusiva.**

A reorganización dos **espazos** da biblioteca á que faciamos referencia no primeiro epígrafe destas liñas prioritarias, tenta que a distribución dos distintos espazos da biblioteca sexa un elemento facilitador da mobilidade do alumnado, creando zonas versátiles, diversas e inclusivas. Non consideramos a nosa biblioteca coma un deseño finalizado, pola contra no futuro queremos seguir traballando para que tod@s teñamos a posibilidade de atopar nela o noso espazo sen que ningún tipo de limitacións nos impida desfrutar dela.

A **senalización inclusiva** segue avanzando, facilitando cun sistema simple de iconas, a identificación das temáticas dos volumes de recursos dos que dispoñemos. O noso obxectivo é, agora que a CDU xa está sinalizada, é centrarnos nas temáticas dos libros de literatura para que cunha sinxela ollada poidamos saber o tema no que se encadra calquera título da nosa colección, tal e como comentabamos no primeiro epígrafe deste proxecto.

As adquisicións en **lectura fácil**, aínda que o mercado non ofrezca demasiadas opcións, son tamén un obxectivo fulcral da nosa política de compras. Garantir que tod@s @s usuari@s poidan dispoñer de títulos asequibles ao seu nivel de lectura, e fornecer os clásicos da literatura en versións adaptadas ás distintas capacidades lectoras, son obxectivos nos que traballamos e seguiremos insistindo no futuro.

Tamén tentaremos, empregando o equipamento da radio, elaborar pequenos **audiolibros** para aqueles que non poidan ler por si mesmos, co que garantiremos un dobre beneficio: para os lectores con baixa capacidade lectora ao poder acceder a textos, e pola banda do alumnado que grave estes textos, en canto que mellorarán a súa capacidade expresiva na lectura. Este proxecto terá que ir acompañado da adquisición dalgúns reprodutores de mp3 para que o alumnado poda acceder a estes textos. Tamén existe unha idea de facilitar a algún alumnado con dificultades de lectura as leccións das distintas materias neste formato de audiolibros.

Así mesmo e nesta mesma liña, potenciaremos o emprego da **biblioteca dixital** e da súa funcionalidade de lectura do texto coma dos seus fondos de audiolibros.

- **Outras actuacións.**

O **Mercado de intercambio de libros** co que adoitamos celebrar o día do libro, tamén se realizou este ano . Na medida que as restricións se atenuen traballaremos para volver a realizar esta actividade nas condicións nas que se viña realizando no pasado.

A Radio Escolar, a nosa **Dino Radio**, tal e como se falou con anterioridade, superou dun xeito moi positivo este ano escolar, incrementando o número de programas realizados e aumentando, asemade, a participación do alumnado. Queremos seguir nesta liña que incentiva dun xeito moi motivador a lectura e a investigación.

- **Criterios e procedementos de avaliación. Indicadores e instrumentos que se van utilizar.**

Nos dous últimos anos, por razóns que se expresaron nas memorias, os indicadores non tiveron unha valoración numérica precisa, e fixemos unha valoración do noso funcionamento en base ás apreciacións

do equipo de apoio á biblioteca. Queremos retomar unha avaliación claramente cuantificada, en base a datos obxectivos, porque só así seremos quen de aprender dos nosos erros e mellorar o noso funcionamento.

Outramente coidamos que os criterios que se marcaron en cursos anteriores seguen a ser correctos, e daquela imos continuar cos mesmos.

Queremos que a nosa avaliación sexa continúa para así irmos corrixindo os nosos erros e modificando a nosa actividade en canto se detecten as eivas de funcionamento.

Queremos ir recollendo as suxestións que xurdan e mesmo incitando as críticas ás nosas propostas para ver de mellorar en todo o posíbel.

Valoraremos como indicadores do noso traballo os seguintes:

1. Número de empréstamos realizados, tanto a nivel individual como nas bibliotecas de aula. (haberá que valorar neste apartado como afectarán as limitacións sanitarias ao montante dos empréstamos)
2. Nivel de participación do alumnado nos clubs de lectura e escritura
3. Participación en distintas actividades (Olimpíada do saber, concursos, vaille co conto...)
4. Número de profesorado voluntario nas actividades da biblioteca
5. Utilización polo profesorado dos distintos recursos que a biblioteca pon á súa disposición.
6. Calidade dos traballos realizados

Faremos enquisas de satisfacción entre o alumnado e usaremos a ferramenta de avaliación de bibliotecas escolares, para así poder avaliar a nosa proposta empregando parámetros obxectivos.

Tentaremos ver de que xeito poderemos inserir un conta-visitas no noso espazo Web para saber cantos usuarios visitan a nosa páxina.

- **Persoa designada como responsable/dinamizadora da biblioteca escolar. Equipo de apoio. Horario previsto.**

O responsable da Biblioteca será Xoaquín Freixeiro Álvarez, actual encargado da mesma.

Sinalar o feito de termos un grupo estable de Apoio á Biblioteca que facilita a posta en marcha sen dificultades das actividades previstas, ao que normalmente se suma persoal de nova incorporación que sempre achegan propostas de interese.

Gustaríanos que este grupo puidese contar con algunha hora, dentro do seu horario laboral, adicada a labores de biblioteca. Contamos co apoio do Equipo Directivo do centro que sabemos que na medida das, cada vez, máis minguadas posibilidades horarias, fará o posible para atender as nosas demandas.

Liñas de actuación prioritarias da biblioteca do centro en relación á promoción da lectura; rutinas de lectura e recursos humanos empregados nas actividades de fomento do hábito lector.

As actividades que se desenvolven **dende a Biblioteca** do centro para o desenvolvemento do hábito lector do alumnado son:

- Lectura silenciosa
- Os nosos autores en voz alta
- Vaille co conto ao profe
- Os martes conto
- Clubs de lectura
- Clubs de escritura
- Apadriñamentos e amadriñamentos lectores
- O conto do xoves
- Radio na Biblio
- Construción de recunchos de lectura
- Mochilas viaxeiras
- Escolas de pais e nais
- Clubs de lectura de adultos

- **Programa de lectura silenciosa sostida**, con quince minutos de lectura diaria á chegada ás aulas.
- Declamación de poemas e obras literarias galegas dentro do programa da biblioteca **“os nosos autores en voz alta”**
- Realización de contos viaxeiros, Kamishibai
- Participación en diversas actividades promovidas en colaboración cos distintos equipos do centro (normalización, axenda21) e referidas normalmente ás celebracións cíclicas (recollida de receitas de castañas, creación de contos de terror no Samaín, cartas aos reis no Nadal...)
- Correspondencia escolar con colexios doutras zonas de Galicia.
- Sesións de promoción lectora por parte das editoriais
- Encontros cos autores

Dentro das aulas tamén se desenvolven unha serie de prácticas lectoras como:

- Lectura nos libros de texto.
- Libros de lectura: contos, poemas.
- Lectura de enunciados de problemas.
- Realización de esquemas e resumos.
- Actividades de expresión oral.
- Actividades relacionadas coas TIC

Estas actividades relacionadas co desenvolvemento da técnica lectora e do hábito lector realízanse ou ben polo profesorado lector, polo persoal do equipo de apoio á biblioteca, profesorado e familias voluntarias, alumnado dos últimos cursos de primaria e por persoal alleo ao colexio, como poden ser profesionais da animación lectora ou autores que veñen presentar ás súas obras.

Itinerarios lectores

A parte das lecturas libres relacionadas coas distintas actividades enumeradas no epígrafe correspondente, nas distintas clases do colexio se poñen unha serie de libros de **lectura obrigatoria** para actividades de clase como poden ser a lectura colectiva en voz alta ou o seguimento de lecturas.

En moitos casos os títulos que se poñen como obrigatorios se deciden en función da oferta das editoriais, analizando a calidade e adecuación dos textos propostos por estas, así como a posibilidade de contar con entrevistas cos autores dos textos escollidos. A proposta de compra se realiza, normalmente, ao remate do primeiro trimestre.

Tal e como se define no plan lector do centro, as actividades que se realizan con estes libros son:

- Antes da lectura:
 - • Activar o coñecemento previo sobre o que se vai ler.
 - • Establecer predicións sobre o texto.
 - • Fomentar as preguntas sobre o texto.
- Durante a lectura:
 - • Ter en conta o proceso da lectura, facerse conscientes del, guialo
 - • Lectura individual e silenciosa previa a calquera actividade de lectura expresiva
 - • Lectura exemplar do profesor
 - • En actividades de lectura compartida:
 - ◦ Formular predicións sobre o texto que se está a ler.
 - ◦ Facerse preguntas sobre o que leron.
 - ◦ Aclarar posibles dúbidas acerca do texto.
 - ◦ Resumir ideas do texto.
 - ◦ Prácticas de lectura independente:
 - Textos con erros, para identificar
 - Textos con lagoas para completar
 - Textos con frases “pirata”
 - Completar textos, engadir finais, reescritura segundo diversos criterios
 - Despois da lectura:
 - Idea principal

- Elaboración de resúmenes
- Formulación de preguntas
- Ensinar ferramentas de comprensión lectora (relectura do texto, análise de pequenos fragmentos...)
- Ensinar a formular e responder preguntas sobre un texto é unha estratexia esencial para unha lectura activa.
- Preguntas de resposta literal.
- Preguntas “para pensar”. O lector deberá relacionar diversos aspectos do texto para atopar a resposta.
- Preguntas de elaboración persoal. Esixen a asociación co que se sabe, se pensa ou se ten experimentado.
- Actividades que fomentan a creatividade e o pensamento diverxente
- Actividades que forman lectores críticos
- Actividades que desenvolven a afectividade

O noso itinerario lector, suxeito ás modificacións que poidan xurdir en relación ao sinalado anteriormente é:

- Cuando trabajé en el circo de Roberto Aliaga
- Cuando fuí a la selva de Roberto Aliaga
- Cando chovía do revés de María Canosa
- Muriel de María Canosa
- Rubicundo de María Canosa
- A cazadora de estrelas de María Canosa
- A señorita Bubble de Leticia Costas
- A sopa de Europa de Rafael Cuadrado Ordóñez
- Escarlatina, a cociñeira defunta de Leticia Costas
- Gente rara de Ricardo Gómez Gil

O feito de escoller estes libros leva a que as editoriais programen encontros cos autores, e así temos previstas actividades de promoción da lectura que se determinarán ao longo do curso.

Actividades programadas

- Realización dun proxecto documental integrado sobre O Camiño de Inverno
- Benvida á biblioteca para o alumnado de 6º de Ensino Infantil e primeiro ciclo de primaria
- Formación de usuarios en 5º e 6º de primaria na materia de Proxecto Competencial
- Formación aos axudantes da biblioteca
- Semana do Libro
- Día de Rosalía e da Muller
- Mes das Letras Galegas
- Feira de proxectos
- Mercado de intercambio de libros
- Conferencias e obradoiros para as familias

Seguimento e Avaliación

O equipo de Apoio á Biblioteca se reunirá cando menos unha vez ao mes, e analizará a marcha do plan anual de lectura, propoñendo as medidas axeitadas para o seu correcto cumprimento.

Dado que os representantes do equipo teñen voz na Comisión de Coordinación Pedagóxica, no caso de se detectar a necesidade de introducir medidas correctoras, estas medidas se levarán á dita comisión para que se determine como solucionar os problemas.

Ao remate do curso o equipo valorará o nivel de cumprimento dos obxectivos deste plan, suxerirá as melloras que se poidan realizar para cumprir os obxectivos e propondrá novas actividades que poidan axudar aos obxectivos do plan de lectura e do proxecto lector do centro.

Tamén poderá elaborar un cuestionario de avaliación no que recoller as opinións d@s usuari@s da biblioteca e as súas suxestións para a mellora do servizo.